

احمد رضائی^۱

^۱ دانشجوی رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی، Ahmadrezaei4444@gmail.com

تحلیل محتوای کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم ابتدایی به روش ویلیام رومی

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم ابتدایی چاپ ۱۳۹۸ از منظر فعال و غیرفعال بودن محتوا با استفاده از روش ویلیام رومی می باشد. جامعه آماری پژوهش، کتاب هدیه های آسمانی پایه ششم ابتدایی بود. نمونه انتخاب شده شامل ۱۰ صفحه از فصول کتاب برای هر کدام از بخش های تصاویر و فعالیت های کتاب و ۲۰ صفحه برای بخش متن می باشد که به صورت تصادفی انتخاب گردیده است. نتایج تحقیق نشان داد که ضریب درگیری دانش آموزان با متن ۰/۰۵ است که عددی کمتر از ۰/۴ می باشد؛ که بیانگر آن است که متن کتاب درسی تأکید بسیاری بر ارائه صرف محتوا به دانش آموزان دارد و درگیری کمی بین دانش آموزان و متن وجود دارد. ضریب درگیری دانش آموزان با تصاویر ۰/۸۷ است که نشان دهنده میزان معقولی از درگیری دانش آموز با تصاویر کتاب است. در رابطه با فعالیت های کتاب، ضریب درگیری دانش آموزان با سؤالات، ۱/۱ می باشد، این عدد بیانگر آن است که پرسش های کتاب دانش آموزان را درگیر می کند و میزان این درگیری با پرسش ها، بالا است. کلید واژه- تحلیل محتوا، ضریب درگیری، ویلیام رومی، هدیه های آسمانی.

چالش فکری بکشانند و نیازهای عصر جدید را پاسخ گو باشند [۳].

۱- بیان مسئله

محتوای برنامه درسی باتوجه به نقشی که در تحقق اهداف ایفا می کند، از اهمیت خاصی برخوردار است. از آنجاکه برنامه ریزی، تدوین، تغییر و به روز کردن کتب درسی یکی از الزامات نظام آموزشی است، تحلیل و بررسی علمی آن اهمیت خاصی پیدا می کند. این تحلیل به مؤلفان کتاب های درسی کمک می کند تا در هنگام تدوین، گزینش و انتخاب محتوای کتاب های درسی، دقت بیشتری داشته تا ضمن تسهیل یادگیری، زمینه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را فراهم کنند [۴].

باتوجه به تنوع کتب درسی از منظر موضوعات مورد بررسی، اهداف آموزشی حیطه های گوناگونی را شامل می شود. یکی از مهم ترین انواع اهداف آموزشی، اهداف دینی است. برخی نظام های آموزشی، دستیابی به اهداف دینی جامعه را که به صورت اهداف آموزشی و در قالب کتب درسی و محتوای

نظام آموزشی زیرمجموعه ای از نظام اجتماعی است که هدف های خود را از محیط و جامعه می گیرد و برونداد خود را نیز به محیط خود می فرستد. از این رو هدف های نظام آموزشی بر مبنای، نیازهای جامعه بوده و در جهت توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قرار دارد [۱].

از آنجاکه نظام آموزشی در کشورمان متمرکز است، یقیناً یکی از مؤلفه های مهم در آموزش، برنامه های درسی رسمی و به تبع آن، کتاب و اسناد برنامه درسی است؛ که جزء مهم ترین منابع و مراجع یادگیری می باشد [۲].

در حقیقت کتاب درسی در نظام های آموزشی سند مکتوب و مدون تعلیم و تربیت به شمار می آید که فعالیت ها و تجارب یادگیرندگان بر اساس آن سازماندهی می شوند. پس اگر محتوای کتاب های درسی مطلوب باشند می توانند دانش آموزان را به